

Resultats Itinerari participatiu 1: Identitat del territori.

Document de resultats del primer itinerari participatiu de la primera fase del procés participatiu sobre el planejament urbanístic dels entorns de la Colònia Güell

Maig 2021

Consorci constituït per la Generalitat de Catalunya, mitjançant l'Institut Català del Sòl, l'Ajuntament de Santa Coloma de Cervelló i l'Ajuntament de Sant Boi de Llobregat.

DADES GENERALS DE L'ACTIVITAT

Dia de l'activitat	Dissabte 8 de maig de 2021
Durada de l'activitat	11.00 a 13.30 hores
Lloc de l'activitat	Activitat itinerant pels entorns de la Colònia Güell.
Persones assistents	24 persones.

Emmarcament

En aquest document es descriu l'itinerari participatiu realitzat en el context del procés participatiu del planejament supramunicipal dels entorns de la Colònia Güell. Prèviament a aquest itinerari s'ha fet una sessió de presentació pública, el dia 13 d'abril i un taller d'entitats, el dia 27 d'abril amb un gran interès i participació.

Aquest itinerari és el primer dels tres itineraris participatius, plantejats com les activitats obertes a la ciutadania. Els itineraris participatius serveixen per a informar, explicar i debatre "in situ" sobre diferents aspectes. En aquest cas volem situar tres temes, vinculats a la identitat del territori, al seu passat i la seva memòria: reconèixer elements a preservar patrimonials, naturals i immaterials.

S'han realitzat en espais públics per fomentar la presencialitat en el procés participatiu i aprofitar la seguretat que ofereixen les activitats en espais oberts davant la COVID-19.

Els objectius del procés participatiu on s'emmarca aquesta activitat són:

- Facilitar informació clara, comprensible i amb transparència a la ciutadania sobre el Pla dels entorns de la Colònia Güell (PECG) i el procés participatiu.
- Posar a debat, des dels seus inicis, la proposta d'elaboració del PECG aportant per una banda, una diagnosi sobre el model de ciutat i sobre la percepció social del territori, i, per l'altra banda, propostes i idees als redactors del PECG en les fases de redacció d'aquest document.

Per aquesta activitat es volien treballar els següents aspectes

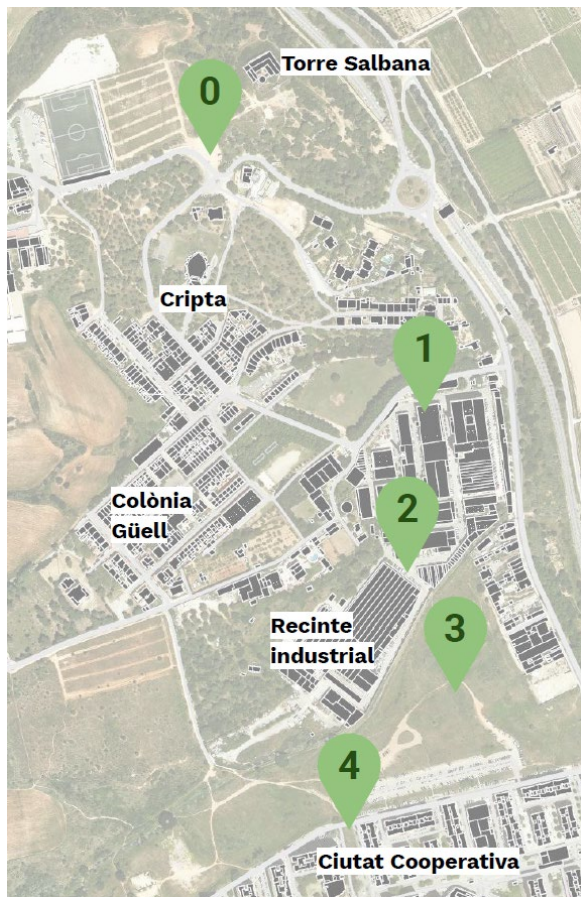
- Informar i resoldre dubtes sobre el procés participatiu i de l'estat del planejament.
- Recollir i generar diàleg sobre els aspectes d'elements a preservar: patrimoni, naturals i immaterials.
- Recollir les principals preocupacions sobre el planejament.

La dinàmica de treball es va pensar en **dos moments**: el primer en **clau individual** i posteriorment una **posada en comú**, establint un diàleg entre les persones participants. Per recollir les aportacions individuals es va fer servir un tríptic de participació¹, on es plantejava una pregunta com a disparador del diàleg. Posteriorment, en el següent punt, per donar espai a la reflexió, es va obrir un espai per posar en comú les respostes i detectar punts en comú sobre els temes plantejats.

¹ Es troba adjunt al final del document.

Esquema de la sessió

L'itinerari participatiu es va organitzar en diferents parades, on es situaven una sèrie de temes amb una mirada global sobre el territori.

11.00 - Punt 0 - Inici recorregut. Explanada davant Torre Salbana.

Informar de l'estat actual del procés participatiu i del planejament. Resoldre dubtes.

Situar tema 1: elements que fan únics els entorns de la Colònia Güell.

11.45 - Punt 1 - Entrada Colònia Industrial.

Compartir les respostes i observacions del tema 1. Explicar els reptes i compartir les vivències sobre la colònia industrial.

Situar tema 2: patrimoni i cultura a preservar.

12.15 - Punt 2 - Sortida Colònia Industrial (cap a la Riera de Can Solé).

Compartir les respostes i les observacions del tema 2.

Situar el tema 3: elements naturals a preservar.

12.45 - Punt 3 - Riera Can Solé.

Compartir les respostes i observacions del tema 3. Situar el tema 4: Elements de memòria i vivències.

13.15 - Ciutat Cooperativa (aparcament).

Compartir les respostes i observacions del tema 4. Tancament i avaluació.

Persones i entitats participants

A la sessió van participar un total de 24 persones (17 homes i 7 dones). 7 persones es van identificar com a persones representants de les següents entitats.

1. Santa Coloma de Cervelló per la República
2. Plataforma Defensa Béns Comuns
3. Associació per a la Conservació de la Colònia Güell
4. Associació de Veïns de Santa Coloma - Casc Antic
5. Associació Dones pels 4 cantons.
6. Esplai Greska.

Resum de les aportacions

En aquest apartat es volen resumir les principals conclusions de l'itinerari, com a un resultat sintètic de l'activitat. Cal recordar que aquestes s'han de sumar a la resta de conclusions dels diferents canals de participació (enquestes, espais d'aportacions en línia i la resta d'activitat) per poder tenir una imatge més completa del procés participatiu.

Mitjançant el tríptic de participació es van recollir al voltant de 200 aportacions individuals diferents. Per a facilitar la comprensió d'aquest contingut, s'han endreçat aquestes aportacions en els temes plantejats durant el desenvolupament del recorregut. També s'han complementat aquestes aportacions escrites amb les principals conclusions del diàleg que es va realitzar entre les persones participants.

També s'han recollit algunes propostes i comentaris, que tot i que no es van plantejar durant el recorregut ni amb el tríptic de participació, algunes persones participants han escrit. Aquestes es recullen en un apartat final, d'altres temes recollits.

Punt 0: Informació sobre el procés participatiu i el planejament

En aquest punt inicial es va fer una explicació del procés participatiu i de la situació actual del planejament. Es van resoldre diversos dubtes sobre els temes explicats. Recordem que aquesta informació està disponible en la **sessió informativa** i també en el **document de preguntes i respostes** disponible al portal de participació.

Punt 0: Elements que fan única a la Colònia

En aquest primer punt es va llançar la següent pregunta: Què és el que fa únic aquest entorn de la Colònia Güell i que s'hauria de mantenir en el futur?

De les aportacions individuals hi ha **dos aspectes que destaquen sobre la resta**:

- **L'entorn natural:** es mencionen com a principals valors la "protecció" que atorga l'espai natural a la Colònia (envoltada per l'espai del riu, muntanya i les rieres), els camins rurals, els espais agrícoles (cirerers), a més d'espais naturals com la zona del bosc i l'entorn de la Torre Salbana.
- **Patrimoni:** En especial la configuració de la Colònia actual (edificis + recinte), i també les construccions patrimonials com Torre Salbana, el patrimoni modernista.

També s'han recollit més valors que caldria mantenir, alguns d'ells més intangibles:

- **La singularitat.** Es considera que la Colònia s'ha de cuidar especialment perquè és un lloc únic al món (recinte industrial únic a Europa) i també com poble únic en l'àrea metropolitana.
- **Model de convivència:** es destaca també "l'ambient de poble" (sobretot a la Colònia) com a un valor únic en el context metropolità.

- **Tranquil·litat:** concretada en la “pau que es respira als vespres” i l’harmonia entre la natura i l’entorn construït.
- Es valora també la **baixa densitat** de l’edificació.
- Per últim, la necessitat de **preservar els espais agrícoles**.

També, de manera puntual s’han recollit els següents aspectes: la bona comunicació, la salut i l’exclusivitat.

Al debat posterior es va tornar a comentar aspectes relacionats amb el planejament i la necessitat de tenir una visió global del territori i no la suma de plans parcials, que ho fragmenta tot molt i genera opacitat.

Es comenta que no es coneix la situació del planejament actual de l’espai de Torre Salbana (que es pot fer).

Moltes persones participants mostren preocupació sobre les imatges, que havien circulat en algun moment, en les quals es veien uns grans volums d’edificació.

Entre les persones participants, algunes persones consideren que hi ha marge per posar part dels habitatges, però es considera que hi ha altres àmbits, com el sector 123, que és un sòl ja apte per a reciclar i no té ús ambiental ara mateix, i que caldria densificar abans d’ocupar “els camps”.

Si hi ha necessitat d’habitatge i s’ha de construir, millor disseminar-lo per un àmbit més gran que el de l’entorn de la Colònia Güell. La idea de continu urbà no és compartida per gairebé ningú dels participants.

També s’ha reforçat la idea que la conjugació del patrimoni amb l’entorn natural és una combinació excepcional i de gran valor.

Punt 1: Elements patrimonials a preservar

En aquest segon punt es van comentar les respostes vinculades a la pregunta dels elements patrimonials o culturals s’han de tenir en compte i preservar? Es va recordar que no han de ser estrictament edificis, ja que molt d’aquests ja estan catalogats i s’han incorporat a la diagnosi tècnica de l’equip redactor.

De les aportacions individuals recollides es poden destacar:

- **Recinte industrial.** És, amb diferència, l’element que més es menciona. Es proposa preservar-la, tenint en compte que és un espai urbanitzat amb un gran potencial (es proposen diversos usos inclús: culturals, econòmics, d’habitatge, formació professional, que es recullen en l’apartat final). Concretament es detallen diversos elements singulars que s’han de preservar: xemeneies, vies de tren ocultes, extractor de filatura. També es mencionen elements no visibles, com els túnels de servei (de més de 700 m) i els pous d’aigua.

- **Torre Salbana.** També s'identifica com un element simbòlic a mantenir.
- **La Colònia "com un tot".** Diverses persones han comentat que no es poden disgregar els diferents elements que conformen la Colònia, que s'han de considerar com un tot únic, i que és això el que s'ha de preservar.
- **Mines d'aigua.** Diverses persones han comentat que és un valor que no és molt conegut, però que s'ha de tenir en compte.
- **Masies i els seus camins:** es van mencionar diverses masies que es consideren importants: Can Julià, Can Isbert, Can Soler, i vinculat a elles els camins que actualment les connecten.
- Per últim, es van mencionar edificis singulars i amb una protecció patrimonial reconeguda (com la **Cripta i l'Escola Vella**), però també es fa menció a la **Casa del Director i el seu hort**, com un espai que està d'esquena al recinte industrial i també a la Colònia.

Del debat posterior s'ha reforçat la idea de la flexibilitat del Recinte Industrial per la realització d'activitats diverses inclús habitatge en contraposició d'un recinte orientat a grans empreses.

Administrativament s'ha traslladat les dificultats que han tingut els particulars que han volgut rehabilitar l'espai per a oficines, així com la dificultat de la rehabilitació del patrimoni i l'abastament d'aigua, dona sensació de paralitzat.

Patrimonialment es qüestiona si el mur del Recinte Industrial s'ha de mantenir o es pot fer una intervenció per obrir més el conjunt i es posa d'exemple el psiquiàtric de Sant Boi, agrada també la idea d'obertura total i continuïtat amb les cases de la Colònia.

Punt 2: Elements naturals a preservar

En el següent punt, ja situats i situades en la Riera de Can Solé, es va proposar el tema dels espais naturals que s'haurien de preservar, tenint en compte tot l'entorn de la Colònia, no només la Riera on ens vam situar.

De la informació recollida es fa menció, de manera destacada a dos aspectes:

- **L'entorn natural al voltant de la Colònia.** Es menciona de manera genèrica ("els camps" o "l'espai verd", "els camps al voltant de Torre Salbana") que cal preservar tot el que envolta a la Colònia.
- **Les rieres** (especialment la de Can Solé). S'argumenta que cal mantenir la seva funció de corredor ecològic, com a "pulmó" de Ciutat Cooperativa. També s'han fet propostes específiques per millorar la connexió de la Riera de Can Solé amb el recinte i la idea de crear un parc que relacioni els dos nuclis.

- També podem destacar, entre totes les aportacions recollides, tres aportacions similars sobre connectors naturals: la conservació de corredors naturals, els camins de connexió amb la muntanya o camins “rurals”.

De manera puntual, s’han mencionat també altres elements a conservar:

- El **bosquet** (tot i que no està dins de l’àmbit del planejament).
- Conservació d’**arbres “patrimonials”** o simbòlics. En especial els **garrofers**, que cobrien tota la Riera fa anys, segons comentaris d’alguns participants.
- El **Parc Agrari** (tampoc està dins de l’àmbit).

Del debat posterior es qüestiona la idea de valorar si el corredor de Can Solé és un autèntic connector i si funciona en aquest sentit, caldrà estudiar molt bé aquest corredor, es veu més emblemàtic el de Can Julia, Es qüestiona la necessitat de fer habitatge allà i també la necessitat o no de treure les cases del barri de Can Soler, en el cas que el corredor no funcioni com a tal, no hi ha necessitat de treure a la gent de casa seva.

Punt 3: Elements singulars

En aquest punt es van recollir aportacions més vinculades a la memòria i les vivències en el territori: tot el que és immaterial i que es vincula amb els records d’infància, o la relació simbòlica amb alguns espais.

D’aquest apartat s’ha recollit una diversitat més grans d’elements, tot i que podem destacar dos elements:

- La **Riera de Can Solé**, com espai de relació entre els dos pobles, i com espai d’ús lliure i de joc de manera tradicional. Es comenten diversos usos comunitaris i de lleure, com festes, llocs entre els garrofers, espais de trobada espontanis entre els veïns dels dos nuclis, etc. Es menciona que és un “espai de frontera”, de relació.
- **Camins i itineraris de muntanya** que connecten amb els espais naturals. Es menciona que històricament ha sigut un espai educatiu i de relació directa amb la natura, on aprendre “el cicle de les flors i insectes”. També com espai d’excursions familiars.

En el debat posterior es comenta que l’espai natural ha sigut un espai molt valorat en el post confinament, com a memòria recent d’aquests espais naturals.

La resta d’elements simbòlics són concrets i molt diversos. Posem a continuació un llistat dels que s’han mencionat: la zona agrícola gestionada pels pagesos de la Colònia, els antics garrofers de la Riera de Can Solé, l’Ateneu Sant Lluís, la Cooperativa, els cellers, les escoles, la festa del modernisme i la fàbrica.

En aquest punt es genera un debat sobre la necessitat d'aparcament. Es comenta que a Santa Coloma tothom té un cotxe o dos per desplaçar-se i caldrà aparcament, però que sigui accessible.

Punt 4: Preocupacions

Per últim, i a tall de tancament de l'itinerari, es va proposar recollir preocupacions al voltant del futur planejament. Es van recollir diversos temes que preocupen a les persones participants:

- **Desconfiança en el procés.** Diverses persones mostren preocupació i desconfiança sobre la utilitat de les seves aportacions i que la decisió sobre urbanitzar o no ja estigui presa i que el procés participatiu sigui "cosmètic". També els hi preocupa que la prioritat sigui econòmica i no intentar mantenir i potenciar els valors naturals i patrimonials de la Colònia i els seus entorns. Diverses persones demanen un canal de comunicació més directe amb l'Incasòl.
- **Pèrdua de l'entorn natural.** Els hi preocupa que el planejament ocupi els entorns naturals existents.
- Hi ha una preocupació semblant que és **l'edificació**. De manera literal diverses persones anoten que no volen edificis.
- **Pèrdua d'identitat.** El fet que es pugui construir també pensen que impactarà en la "cohesió social" que actualment existeix.
- **Transformació en ciutat dormitori.** Es comenta que si no es generen oportunitats laborals el territori es pot convertir en una ciutat dormitori, però que només tenen la residència, sense activitats econòmiques.
- **Empitjorament de la mobilitat.** Una altra preocupació associada a la possible construcció d'habitatges és l'empitjorament de la mobilitat.

També es poden mencionar temes que preocupen i que s'han mencionat de manera puntual: la "**pèrdua de centres productius**", de quina manera **s'impulsarà el projecte** quan es faci el planejament ("qui serà capaç d'impulsar i gestionar"), la falta de **manteniment o deixadesa** d'algunes zones, les possibles **inundacions** en cas que s'edifiqui en les rieres o zones naturals.

Altres aportacions

A banda dels temes plantejats en cada punt, també s'han recollit diverses aportacions, moltes en clau de proposta, tot i que l'enfocament del procés participatiu en aquesta fase és en clau de diagnòstic. Tot i això les recollim en aquest apartat, ja que il·lustren els temes que més interessin i poden servir de pluja d'idees en la futura redacció de l'Avanç del planejament.

Usos del Recinte industrial

Hem agrupat en aquest primer bloc moltes aportacions que es van fer durant la visita al recinte industrial, ja que, segurament pel fet d'accedir a l'espai i veure la situació de

deteriorament d'alguns espais, es va debatre molt sobre com millorar la relació amb l'entorn i la Colònia i també per dotar d'usos a alguns edificis.

Es van recollir aquestes idees per l'activació del recinte:

- **Fomentar usos diversos i complementaris:** com "centre educatiu o universitari, centre cultural, allotjament (hotel), restauració, museus (específicament un "Museu d'història industrial", centre ciclista, edifici per convencions-exposicions, espai per artistes o artesans, escola de formació professional.
- Un bon lloc per als "nous usos" i l'habitatge. Es va fer menció que una bona manera de recuperar el recinte i no fer més ocupació del territori seria explorar la manera d'**encabir les necessitats (nous usos i possible habitatge) en el recinte de la Colònia**, amb la rehabilitació d'algunes naus.
- En aquesta línia, específicament es parla de generar **noves activitats econòmiques**.
- **Millorar la connexió amb l'entorn.** Aquest últim bloc de propostes es refereixen a millorar la permeabilitat amb el centre de la Colònia i la Riera, amb un "mur discontinu", o amb obertures àmplies.

Mobilitat

S'han fet dues propostes amb relació a la millora de la mobilitat;

- **Millorar l'espai de l'aparcament** de la zona de la Riera de Can Solé. Ha sigut mencionada per diverses persones. Proposen renaturalitzar la zona. Una d'elles recordar que en el cas que hi hagi canvis s'ha de donar solució a l'aparcament de Ciutat Cooperativa.
- **Potenciar la mobilitat de vianants i bicicletes.** Es menciona que la urbanització pot ser "tova" i garantir aquests itineraris per la Via Cornisa. També es proposa millorar la senyalització dels itineraris i camins actuals.

Natura

De manera concreta, es van proposar accions per mantenir els espais naturals i reduir els possibles impactes del canvi climàtic:

- Recuperar la Riera de Can Solé. Amb vocació de connector verd. En aquesta línia es proposa reforestar amb arbres autòctons com els garrofers. També es proposa "recuperar el flux d'aigua" de la riera.

Usos del patrimoni i turisme racional

S'han recollit dues propostes vinculades a dotar d'ús a la Torre Salbana (amb una escola d'agricultura gestionada per la Generalitat) i potenciar un turisme racional i sostenible (sense massificació).

Valoració de l'itinerari

Dins del tríptic de l'itinerari es va incloure una pregunta de valoració sobre l'activitat (De l'1 al 5: com valoren el desenvolupament de l'itinerari? On 1 és malament i 5 molt bé). Es van recollir 18 valoracions, amb una mitjana de valoració de 4,2. Va haver-hi sis persones que el van valorar amb un 5, nou persones amb un 4 i tres persones amb un 3. També dues persones han qualificat l'itinerari amb aportacions "molt interessants" i que estava "prou bé".

També es preguntava, com avaluació de l'itinerari, Què es podria millorar de l'activitat? De les millores proposades destaquem: fer-ne més itineraris, un espai presencial més "ordenat i tranquil" per poder escriure i conversar amb més calma i millores tècniques com un micro o altaveu.

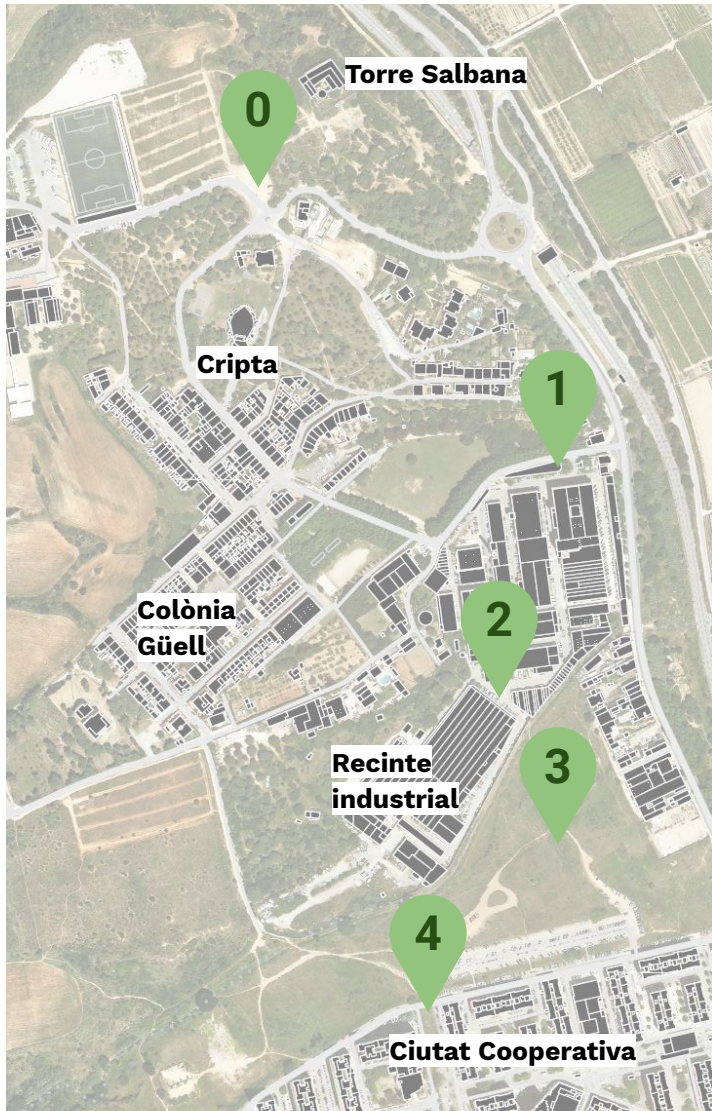
Imatges del recorregut

Resultats primer itinerari del procés participatiu del
planejament urbanístic supramunicipal
dels entorns de la Colònia Güell

Tríptics de participació emprats

11.00 - Punt 0 - Inici. Torre Salbana.

11.45 - Punt 1 - Entrada Colònia Industrial.

12.15 - Punt 2 - Sortida Colònia Industrial.

12.45 - Punt 3 - Riera Can Solé.

13.15 - Punt 4 - Ciutat Cooperativa

13.30 - Final recorregut

Dades personals.

Gènere

- Dona
- Home
- Altres

Edat

- De 0 a 14 anys
- De 15 a 24 anys
- De 25 a 44 anys
- De 45 a 64 anys
- Més de 65 anys

Situació *(Pots marcar més d'una).*

- Estudiant
- Treballant
- A l'atur
- Jubilació
- Altres

On vius?

- Santa Coloma (nucli urbà)
- Santa Coloma (urbanitzacions)
- Colònia Güell
- Ciutat Cooperativa-Molí Nou
- Altres barris de Sant Boi
- Altres

Primera fase del procés participatiu del planejament urbanístic supramunicipal dels entorns de la Colònia Güell

Itinerari participatiu 1

Identitat del territori

8 maig 2021

En aquest primer itinerari volem que ens compartiu què fa únic els entorns de la Colònia, quins són els valors naturals, materials i immaterials que configuren el caràcter propi d'aquest territori. Us proposem fer una mirada al passat i a la identitat d'aquest lloc imprescindible per poder abordar els reptes de futur.

11.00 Punt 0. Torre Salbana

Què és el **que fa únic aquest entorn** de la Colònia Güell i que **s'hauria de mantenir** en el futur?

11.45 Punt 1. Entrada recinte Ind

Quins **elements patrimonials o culturals** s'han de tenir en compte i preservar? *No han de ser estrictament edificis.*

12.15 Punt 2. Sortida recinte Ind

Quins **elements naturals** s'haurien de preservar? (Considerant tot l'entorn).

12.45 Punt 3. Riera Can Solé

Quins **espais** són **singulars** en el vostre record d'infància, la vostra **memòria o vivències** en el territori?

13.15 Punt 4. Ciutat Cooperativa

Quines són les teves **principals preocupacions** al voltant del nou planejament urbanístic?

13.30 Valoració de l'activitat

De l'1 al 5: com valores el desenvolupament de l'itinerari? (1 malament - 5 molt bé)

1 2 3 4 5

Què es podria millorar de l'activitat?